Nro 99.

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek dnia 10. Grudnia 1813.

Gazeta Lwowska *będzie i w przyszłym roku tymże samym wychodzić sposobem; pomnożone iednakże znakomicie wydatki, wymagaią koniecznie podwyższenia ceny oneyże od 1go do ostatniego Czerwca na* Czternaście *ZR w W. W.*

Jak w teraźnieyszym roku Gazeta nad oznaczoną liczbę arkuszy ćwiartkami i pół arkuszami powiększana bywała, tak i wprzyszłym według potrzeby i możności więcey ieszcze powiększana będzie.

Dla wystawienia zupełnego obrazu wielkich zdarzeń świata, musiała się Redakcya wstrzymać z podawaniem rozpraw rozmaitych; lecz i w tym względzie uczyni się to, co tylko będzie można, z którego to powodu według potrzeby osobne przydawanemi będą Dodatki.

Redakcya uprasza o zapisanie tey Gazety w tuteyszym Expedycie gazetowym C. K. zwierzchnego Urzędu pocztowego, lub na mieyscowych pocztach, ieszcze przed końcem tego miesiąca; *gdyż po rozebraniu pierwszego nakładu, późnieysi Prenumeratorowie od tego dopiero dnia Gazetę otrzymać będą mogli, którego kwota ich prenumeracyyna do* Lwowa *nadeydzie.*

Gdyby pomimo wszelkiey staranności, użytey w rozsełaniu tey Gazety przez Urząd tuteyszy pocztowy, którego z i Prenumeratorów iaki Numer albo późno dochodził, lub wcale nie doszedł, uprasza Redakcya, aby się w tey mierze nie do niey, lecz prosto do tuteyszego Expedytu gazetowego udawać, *który w pierwszym przypadku skutecznie zaradzi, a w drugim zaległy Numer Gazety pośle. Jednakże zawsze wcześnie zgłaszać się należy, gdyż przewłoka staie się nie raz przyczyną niemożności zadosyć uczynienia.*

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — Maiąc N. Pan nayłaskawszy wzgląd na szczególnieysze, oraz pełne trudów i niebezpieczeństwa usługi, czynione przez Stanisławowskiego cyrkułowego Lekarza Szkrochowskiego w szpitalu polowym raczył mu w dowód naywyższego ukontentowania swoiego dadź tytuł C. K. Radzcy.

Jeden Galicyyski Urzędnik poświęcił na potrzeby woienne czwartą część roczney pensyi swoiey, wynoszącey 3000 ZR. C. K. kraiowe Prezydium oświadcza mu publicznie podziękowanie za czynność, która tylko we własnem przekonaniu, wysoce zasłużoną znaleśdź może nagrodę.

C. K. Wice-Prezes szlacheckiego Sądu Lwowskiego i Dziedzic Bełzca, W. Franciszek Singer Wysogurski, zrzekł się wszelkiego wynagrodzenia należącego mu za dostarczane C. K. woysku od miesiąca Kwietnia roku 1812go aż do 6. Września r. b. naturalia i inne potrzeby; oświadczył się oraz przytém, iż owe zrzeczenie się, za realne odstąpienie pretensyi swoich na korzyść naywyższego Skarbu, uważanem mieć chce. Te dostawy, które rzeczony W. Wice-Prezes z dóbr Bełzca w powyżey oznaczonym czasie uskutecznił, składaią się z 3 koni, 16 korcy Żyta, 32 83/100 cetnarów mąki chlebowey, 14 99/100 cetn. mąki kuchenney, 96 korcy owsa, i 131 cetnarów siana. Wysokie C. K. kraiowe Prezydium oświadczyło wspaniałemu Dawcy osobnem pismem podziękowanie, da-

ło mu oraz zasłużoną pochwałę za dowody patryotyzmu iego, i rozkazało ogłosić publicznie czyn ten szlachetny i przykładny.

Dziedzic Siedlisk, Hrabia Paris, złożył w cyrkułowym Urzędzie Żółkiewskim 2 płaszcze żołnierskie i 4 funty szarpii w dobrowolnéy ofierze woiennéy.

Magistrat miasta Brodów był wezwanym, aby za gotową zapłatę trzewików żołnierskich kazał narobić. To wezwanie dało zacnemu Burmistrzowi tego handlowego miasta P. Gruberowi powód proszenia tamteyszéy Chrześciańskiéy Gminy, która już kilkakrotnie żywe patryotyzmu złożyła dowody aby bez wszelkiéy zapłaty pewną trzewików żołnierskich iłość złożyć Rządowi w ofierze. Chwalebna tu prośba, naylepszym skutkiem uwieńczoną została. Poczciwi mieszkańcy miasta Brodów złożyli bowiem 1249 Ren. i 19 Kr., za które 363 par trzewików dla piechoty Niemieckiéy sprawiono, i Rządowi iako dobrowolny datek woienny oddano. — Wysokie C. K. kraiowe Prezydiium przyięło z upodobaniem ponowiony dowód roztropnego urzędowania Brodzkiego Burmistrza i patryotyzmu tamteyszych mieszkańców, dało oraz rzeczonemu Burmistrowi przez umyślny Dekret zasłużoną pochwałę.

P. Franciszek Laśkiewicz, hurtownik Brodzki, ofiarował na wsparcie cierpiących żołnierzy 300 ZR. w W. W.

Jeden mieszkaniec tuteyszy nie chcący bydź wymienionym, złożył na ręce wysokiego C. K. kraiowego Prezydiium 100 ZR. w patryotycznym i dobrowolnym datku woiennym.

Jedna Dama tuteysza nie chcąca równie bydź wymienioną, przysłała przez tuteyszego Obywatela i Kupca P. Jana Jakóba Bauera, Wysokiemu C. K. kraiowemu Prezydiium iedną sztukę płótna i funt cienkiéy szarpii z tą prośbą, aby tak iedno iak i drugie dla C. K. żołnierzy użytém zostało.

Z Wiédnia d. 28. Listopada. — Gazeta tuteysza zawiéra co następuie:

N. Cesarz raczył naczelne dowództwo C. K. woyska we Włoszech, powierzyć Feldmarszałkowi Hrabiemu Bellegarde, Prezesowi nadwornéy Rady woiennéy. Pod niebytność iego, będzie tymczasowo Feldmarszałek Hrabia Wacław Colloredo, prezydować z woli N. Pana w C. K. nadwornéy Radzie woiennnéy. — Feldmarszałek Hrabia Bellegarde wyiechał w skutku naywyższego rozkazu z Wiednia do polowego Dworu N. Cesarza, zkąd potém wyiedzie prosto do woyska będącego we Włoszech.

Feldzeugmeister Baron Kerpen, dotychczasowy Wice Prezes nadwornéy Rady woiennéy, został pensyonowany wskutku następuiącego gabinetoweego pisma N. Pana:

„Kochany Feldzeugmeistrze Baronie Kerpen! Ze względu na długoletne i świetne usługi WCPana, które z zupełném moiém ukontentowaniem czyniłeś, chcę Go od teraźnieyszego uciężliwego urzędowania uwolnić, dozwolić Mu tak dobrze zasłużonego spoczynku, i zostawić Mu dotychczasową całą pensyę w dowód moiéy życzliwości.“ — W Frankfórcie d. 16. Listop. 1813.

W skutku listu gabinetowego N. Pana z tegoż samego dnia, wezwanym został do nadwornéy Rady woiennéy, dowodzący w Siedmiogrodzkiéy Ziemi Jener. iazdy Baron Stipsics, gdzie będzie przydanym do boku Feldmarszałkowi Hrabiemu Wacławowi Colloredo, dla dopomagania mu w sprawowaniu interessów w centralnéy nadwornéy Instancyi woiennéy.

N. Pan raczył nadwornego i sądowego Adwokata, Pana Józefa Witeck de Salzberg, ze względu na iego examinowane zdatności i wiadomości, oraz złożone dowody poczciwości iego, mianować Czesko-Austryacko-Galicyyskim Ajentem nadwornym.

Z Brünu d. 20. Listopada. — Od d. 15. Września aż do ostatniego b. m. przeprowadzeni byli przez nasze miasto następuiący ieńcy Francuzcy: Jen. dywizyi Haxo, Kreutzer i Brunau; Jen. brygady Jerome i Ouiot ze 647 sztabowymi i wyższymi Officerami; prócz tego przeprowadzono 8719 żołnierzy, ogółem 9371 ieńców, których iednakże znakomita liczba w pochodzie z Czech i Saxonii do Morawy, z powodu słabéy budowy ciała i nienawykłéy do trudów woiennych młodości zasłabła, a zatém do C. K. polowych szpitalów oddaną bydź musiała.

Zdarzenia woienne.

Wiadomomości od woyska działaiącego przeciw Włochóm pod sprawą Feldzeugmeistra Jenerała Barona Hillera.

Gazeta powszechna (*Allgemeine Zeitung*) zawiéra następuiącą odezwę:

Lady Włoskie! Radosny Ludów ocalonych okrzyk z powodu klęski którą woysko Francuzkie d. 16, 18. i 19. Paźdz. pod Lip-

skiem poniosło, musiał doyśdź także do usz Waszych. Od tego czasu ścigały nieustannie i ze wszystkich stron zwycięzkie woyska Sprzymierzonych gościńcem idącym do Fuldy i Hanau, szczątki nieprzyiacielskiéy siły, a Jener. Wrede nadciągnął z połączoném Bawarsko-Austryackiém woyskiem śpiesznemi pochodami d. 29. Paźdz. do Frankfórtu, a zatém stanął w tyle nieprzyiaciela. — W trzydniowéy bitwie pod Bergen, niedaleko Frankfórtu, rozbitém i zniszczoném zostało główne woysko Francuzkie. Sam Cesarz Napoleon schronił się z częścią gwardyi swoiéy w lasy Spessartu. Ubito lub raniono 11tu Jenerałów iego, a około 10000 ieńców dostało się w moc zwycięzców. — Ludy Włoskie! To iedność Narodów zdziałała. Jednością tylko można się było ocalić, i dopiéro wtenczas, gdy Narody i Monarchowie z tém przekonaniem wystąpili na plac boiu, pobłogosławił Wszechmocny ich usiłowaniu. Naśladuycie ten przykład i przyłączcie się do świętego związku! Od czasu, iak pierwszy raz do Was przemówiłem, przeszło także powierzone mi woysko zwycięzką stopą za granicę Tyrolu, i podaie Wam rękę. Dotychczesna walka Wasza z Austryą, była nienaturalną woyną; gdyż Austrya nie walczy z Narodami, i nie biie się o powiększenie, lecz walczy z Uciemiężycielem Narodów, walczy o niepodległość. Nie wierzcie tym, którzy Was fałszywemi łudzą wiadomościami! Głos całéy Europy na większą zasługuie wiarę! Wy sami nie możecie myśléć po nieprzyiacielsku; gdyż nowy rzeczy porządek, szczęśliwszy Wam los przygotuie. Powstańcie więc Ludy Włoskie, naśladuycie przykład Bawarczyków, Sasów i Wirtemberczyków, i połączcie się z Obrońcami religii, samobytności i sprawiedliwości. — W Tryjencie d. 8. Listop. 1813.

(Podpis) Baron Hiller,
Feldzeugmeister.

Gazeta zaś Wiédeńska donosi co następuie:

W skutku rapportu Feldzeugmeistra Barona Hillera, dowodzącego woyskiem przeciw Włochóm, zaymowało woysko d. 8go Listop. następuiące stanowiska: — Prawe skrzydło pod Feldmarszałkiem-Porucznikiem Margrabią Sommariwa stało w dolinie Adygi pod Roveredo, Ala, Peri i Rivalia. — Na górze Monte baldo, osadzone były oddziałami punkta Brentonico-Ferrara i Madonna della Corona, a przez Val Tromplo i Val Camonica, poszły podiazdowe oddziały ku Brescia i Bergamo. — Lewe skrzydło stało na Alpon pod Villa nuova i w okolicy Legnago. Ostatnie spadzistości gór Lessinskich osadzone były lekkiém woyskiem, które uważało Weronę z téy strony. Nieprzyiaciel cofnął się na Weronę i Lęgnago po uporczywych potyczkach, stoczonych pod Bassano i Cismone, tudzież w dolinie Adygi pod Caliano i St. Marco; naywiększa część woyska nieprzyiacielskiego przeszła przez Weronę, a mała tylko liczba nieprzyiacioł udała się drogą przez Legnago. — Pod Rivoli zaiął nieprzyiaciel oszańcowane stanowisko, które wciąż ieszcze umacnia; osadził ón toż samo rzékę Chiusa, a pod Ponton zrobił most łyżwowy. Oprócz tego stanął ón pod Weroną na prawym brzegu Adygi w kilku małych obozach, z których naymocnieyszy iest ten, który pod St. Giovani Lupatoto założonym został. (*Dalszy ciąg tych wiadomości dla braku mieysca i czasu do przyszłych Nrów odkładamy.*)

Według wiadomości z Tryjestu pod d. 10. Listopada (pisze Gazeta Laybachska, a z niéy Wiédeńska) zawartą została względem poddania się zamku Tryiestkiego następuiąca umowa między Kontr-Admirałem i Dowódzcą woyska Angielskiego Freemantle i Hrabią Nugent, Jenerałem Majorem i Dowódzcą wóysk Austryackich ziedney strony, z drugiéy strony zaś między Kawalerem Rabie, Dowódzcą zamku i Pułkownikiem Cesarza Francuzów Króla Włoskiego &c. &c.

I. Zamek Tryjestki oddanym będzie d. 15. Listop. woysku N. Cesarza Austryackiego, Króla Węgierskiego, Czeskiego &c. &c., ieżeli temuż zamkowi woysko Francuzkie, lub iego Sprzymierzeńcy do owego czasu na odsiecz nie przybędą.—(Odpowiedź: Zamek oddanym będzie woysku sprzymierzonemu d. 8. Listopada o godz. 10téy przed południem).

II. Wszyscy żołnierze wyciągną z bronią i tłómokami, tudzież z dwoma działami i należącemi do nich wozami ammunicyynemi, dla udania się do Włoch. Tym artykułem obiętymi bydź maią Officerowie zostaiący

w służbie Francuzkiéy lub Mocarstwa z Francyą sprzymierzonego, a choruiący w Tryjeście, tudzież Urzędnicy Władz rozmaitych, którzy dla braku potrzebnych podwód za Przełożonymi swoimi udać się nie mogli.—(Odp. Żołnierze wyydą z zamku z wszelkiemi woyskowemi honorami, złożą broń przy wchodzie do miasta, i udadzą się natychmiast do Włoch. Tym artykułem objęci są Officerowie Francuzcy i Sprzymierzonych choruiący w zamku, tudzież Urzędnicy różnych Władz, którzy dla braku podwód za Naczelnikami swoimi udadź się nie mogli i w zamku pozostali. PP. Officerowie zatrzymaią swoie szpady lub pałasze.)

III. Dla wzięcia dział i należących do nich wozów amunicyynych, tudzież dla wzięcia tłómoków Officerów i żołnierzy, maią bydź dane potrzebne powody. — (Odp. Na tłómoki PP. Officerów będą danemi podwody).

IV. W drodzę opatrywani będą żołnierze w potrzebną żywność aż do przedpocztów Włoskiego woyska, ze strony N. Cesarza Austryackiego. — (Odp. Zezwala się, ale za zapłatę).

V. Dla odebrania zapasów żywności i woiennych, znayduiących się w twierdzy, wyznaczeni będą z oboyga stron Kommisarze, i spiszą listę onychże. — (Odp. Kommissarze będą natychmiast mianowani, a lista zapasów żywności i woiennych d. 31. Paźdz. 1813. spisaną bydź musi).

VI. Chorzy znayduiący się w szpitalach pielęgnowani będą tak, iak chorzy Austryaccy, i odesłani zaraz po swoiém wyzdrowieniu prostą drogą do Włoch. — (Odp. Zezwala się tak to, iako też i odeyście owych chorych i ranionych, którzy się w zamku znayduią).

VII. Żaden mieszkaniec nie będzie niepokoionym i pociągnionym do odpowiedzi za swóy sposób myślenia, lub przychylność swoią do Francuzkiego Rzadu, pod którego żył prawami. — (Odp. Odmówiono ponieważ to przechodzi zakres żądań Pana Dowodzcy zamkowego).

VIII. Skrzynie i beczki z papierami Władz rozmaitych, które dla braku podwód uwiezionemi bydź nie mogły i w zamku schowane zostały, złożone będą u iednego Kommissarza dla odwiezienia ich kosztem Rządu Francuzkiego tam, gdzie ón żądać będzie. — (Odp. Zezwala się, iednakże pod tym warónkiem, aby w tych skrzyniach nie było żadnych effektów należących do Rządu.

W Tryieście d. 29. Paźdz. 1813.

Pułkownik i Kommendant zamku Tryjestkiego: (Podpis.) Nugent.

(Podpis.) A. F. Freemantle.

(Podpis) Rabie.

W skutku tego odeszła załoga złożona z 641 ludzi (z których 55 w szpitalu pozostało się) d. 8 Listop. o godz. 11téy zrana na pierwszą stacyę Monfalcone, złożywszy pierwéy broń przed nową rogatką.

Urzędowe doniesienia z Tryjestu donoszą, że w nocy z d. 10. na 11ty Listop. wsiadł Jen. Hrabia Nugent z naywiększą częścią brygady swoiéy w porcie tamteyszym na okręty, i popłynął dla uskutecznienia iednéy wyprawy.

Wiadomości woienne Francuzkie.

Monitor Paryzki pod d. 5. Listopada, zawiera o potyczcę pod Hanau *(o którey umieściliśmy już rappo t Austryacki w Nrze 93cim, a* Bawarski *w Nrze 96tym Gazety naszéy)* następuiące doniesienie z Frankfórtu nad Menem pod d. 31. Października, do którego Gazeta Monachiyska przydała uwagi:

„Dwa Saskie pułki kiryssiierów, przyłączone do 1go korpusu iazdy, pozostały były przy woysku Francuzkiém. Cesarz wyiechawszy z Lipska kazał im donieść przez Xięcia Wicencyi, iż wrócić mogą do Lipska dla odbywania służby przy Królu, iako gwardya. — Po przekonaniu się o oderwaniu Bawaryi od sprawy Francuzkiéy, kazał Cesarz Majorowi Jeneralnemu pisać list do Dowodzcy bataliionu Bawarskiego, będącego ieszcze przy woysku, poniżéy umieszczony 1) — Dnia 25. wyiechał Cesarz z Erfurtu. Woysko uskuteczniło obrót

1) *Bataliion ten odebrał był zlecenie w* Dreźnie *zasłaniać tabory Cesarskie, i ciągnąć z woyskiem do* Lipska *i* Erfurtu. *Tu dowiedział się o zmienionych stosonkach politycznych Bawaryi, i znalazł w Gazetach kraiowych Manifest Królewski z rozkazem dziennym Jen.* Wrede. *Odłączony od brygady, która w* Eilenburgu

swóy ku Renowi spokoynie (?). Gdyśmy dnia 29go przybyli do Gelnhausen, spostrzeżono korpus nieprzyiacielski blisko 5ciotysięczny. Od ieńców dowiedziano się, że to była przednia straż woyska Austryacko-Bawarskiego. Przyciśniono ią i do cofnienia się przymoszono. 2) — Most przez nieprzyiaciela zerwany, niezwłocznie naprawiono. Dowiedziano się także od ieńców, że to Austryacko-Bawarskie woysko, maiące około 70,000 ludzi 3) przybyło z Braunau do Hanau, i chciało woysku Francuzkiemu zayśdź drogę. Dnia tegoż wieczorem wyparto strzelców przedniéy straży nieprzyiacielskiéy poza wieś Langenselbold, a o 7méy wieczorem Cesarz z główną kwaterą był w téy wsi w zamku Isenburgskim. — Dnia 30. o 9téy rano wsiadł Cesarz na konia. Xżę Tarentu ruszył na przód z 3000 strzelców, którėmi Jen. Charpentier dowodził. Za nim postępowała iazda Jen. Sebastianiego, dywizya gwardyi pod Jenerałem Friant, i iazda dawnéy gwardyi; reszta woyska była w tyle o dzień drogi. Postawił nieprzyiaciel 6 bataliionów 4) we wsi Rukingen, dla przecięcia nam wszystkich dróg prowadzących do Renu. Kilka wystrzałów kartaczowych i napad iazdy, przymusiły wnet te bataliiony do ucieczki 5). Gdy strzelcy nasi z lasu o dwie mile od Hanau przybyli, natychmiast się ogień rozpoczął, a nieprzyiaciela przyparto do mieysca, gdzie się schodzą nowa i dawna drogi Hanauskie. Nie mogąc się oprzéć nieprzyiaciel przewadze piechoty naszéy, starał się korzystać z wielkiéy siły swoiéy, i rozciągnął liniię na prawém skrzydle. Brygada dwutysięczna strzelców z 2go korpusu pod Jen. Dubreton wystąpiła dla trzymania go na wodzy, a Jen. Sebastiani pomyślnie kilka razy natarł na strzelców nieprzyiacielskich w przezroczystéy części lasu. Nasi więc 5000 strzelców 6) wstrzymali całe woysko nieprzyiacielskie, i zyskali czas do 3ciéy po południu. — Po nadciągnieniu artyleryi, rozkazał Cesarz Jenerałowi Curial uderzyć, iak do szturmu, z dwoma bataliionami strzelców z dawnéy gwardyi i wypędzić z lasu nieprzyiaciela, Jenerałowi Druot zatoczyć natychmiast 50 dział, a Jenerałowi Nansouty uderzyć żywo na równinie z całym korpusem Jenerała Sebastianiego i z iazdą dawnéy gwardyi. — Wszystkie te urządzenia dokładnie wypełniono. Jen. Curial złamał kilka bataliionów nieprzyiacielskich. Austryacy i Bawarczykowie zalękli się na sam widok dawnéy gwardyi, i uciekli. Jenerał Druot ze zwykłą nieustraszonością i czynnością zatoczył naprzód 15, a potém powoli 50 dział. Jen. Nansouty udał się na prawe skrzydło tych bateryi i kazał Jenerałowi Leveque, Majorowi dawnéy gwardyi, natrzéć na 10 tysięcy iazdy nieprzyiacielskiéy z dywizyą kiryssiierów Jen. St. Germain, tudzież z grenadyerami i dragonami dawnéy gwardyi. Wszystkie te natarcia miały pomyślny skutek. Iazdę nieprzyiacielską zła-

---

pozostała, Dowodzca bataliionu Pułkownik Baron Rummel *sam działać musiał. Postanowił więc za pierwszą sposobnością odłączyć się od woyska Francuzkiego. Ta nadarzyła się d.* 24. *Paźdz., gdy całe woysko o 2giéy rano z* Erfurtu *do* Gotha *ruszyło. Korzystaiąc z nocy i mgły, pociągnął bataliion w bok, i przybył około 10téy do* Arnstadt. *Nie mógł więc ten Pułkownik odebrać listu, o którym mowa, ale chyba go z Gazet wyczyta.*

2) *Ta straż przednia ściskana, wzięła iednak 2 działa i wielu ieńców. Drugi pułk lekkiéy iazdy ścigał nieprzyiaciela o milę za* Hanau, *i złączył się z Jenerałem* Kaysarowem.

3) *Woysko nasze miało nieco mniéy, niż* 40,000 *ludzi; osłabiło się bowiem przez wysłane oddziały do* Würzburga, Frankfortu, Aschaffenburga, Seligenstadt *i* Offenbachu.

4) *To iest: kompaniie strzelców 4go pułku pieszego, oddział huzarów* Szeklera, *i pół szwadron z 2go pułku lekkiéy iazdy, ogółem,* 200 *ludzi, którzy potém* 900 *ludźmi z piechoty liniiowéy byli wsparci.*

5) *Wytrzymawszy one przez dwie godziny napady przemagaiącego nieprzyiaciela, cofnęły się.*

6) 6000 *piechoty,* 4000 *iazdy i 6 dział; albo, czyliż strzelcy wspomnieni przypuścili właśnie co wyżéy namienione natarcia iazdy?*

mano i zrąbano 7), a kilka czworogranów piechoty rozproszono. Opuścił nieprzyiaciel śpiesznie drogę Frankfórtską, którą był zamknął, i całe zaięte mieysce przez lewe swe skrzydło; cofnął się, i wpadł wnet w zupełny nieład. Była godzina 5ta; nieprzyiaciel zrobił odwrót na prawém skrzydle, żeby dadź lewemu odetchnąć i zyskać czas do cofnienia się. — Jen. Friant posłał 2 bataliony dawnéy gwardyi przeciw folwarkowi leżącemu na dawnéy drodze Hanauskiéy. Zaraz z tamtąd nieprzyiaciela wypędzono, i prawe skrzydło iego do cofnienia się znaglono. Przed 6tą wieczorem cofnął ón się w nieładzie za rzéczkę Kinzing 8) — Zwycięztwo była zupełne 9). Nieprzyiaciel chcący Kray cały zamknąć, przymuszonym był opuścić drogę Frankfórtską i Hanau. Wzięliśmy 6000 ieńców 10) i nieco dział 11). Ma nieprzyiaciel w zabitych i ranionych 6ciu Jnnerałów. Strata iego wynosi około 10,000 w zabitych, ranionych i ieńcach 12); nasza około 500 zabitych i ranionych 13). Mieliśmy w bitwie tylko 5000 strzelców, 4 bataliony dawnéy gwardyi, około 80 szwadronów iazdy i 120 dział 14). — O świcie d. 31. cofnął się nieprzyiaciel na Aschaffenburg 15). Cesarz odbywał dalszy obrót, i stanął o 3ciéy z południa w Frankfórcie. Zabrane w téy bitwie chorągwie 16), iako też te, które w bitwach pod Wachau i Lipskiem zdobyto, są w drodze do Paryża. — Kiryssiierowie, grenadyierowie konni i dragoni świetnie nacierali. Dwa szwadrony z gwardyi honorowéy 3go pułku pod Majorem Saluces szczególniey dokazywały, i dały poznać, czego się po tym korpusie spodziewać można, gdy zupełnie urządzonym i wyćwiczonym będzie. Jenerał artyleryi Nourrit i Jen. Devaux, Major artyleryi z gwardyi, zasłużyli na pochwałę. — Jen. Letort, Major dragonii w gwardyi, lubo w bitwie pod Wachau raniony, uderzył na czele pułku swego i miał konia zabitego. — Dnia 31. wieczorem wielka główna kwatéra była w Frankfórcie. Xżę Treviso z 2ma dywizyami nowéy gwardyi, i 1wszy korpus iazdy były w Gelnhausen. Xżę Reggio przybył do Frankfórtu. Hr. Bertrand i Xżę Raguzy byli w Hanau 17). Jen. Sebastiani był nad Niddą.

Do tego rapportu załączone są następuiące listy:

I. List Xięcia Wicencyi do Dowodzcy dwóch pułków kiryssiierów Saskich należących do korpusu iazdy Jenerała Latour-Maubourg.

W Markranstädt d. 19. Paźdz. 1813.

Spieszę donieść WCPanu Mci Dowodzco, że Cesarz obydwóm pułkom kiryssiierów Saskich, to iest pułkowi gwardyyskiemu i Zeschwitz, które w woysku iego służyły, do Lipska powrócić pozwala. N. Pan sądzi, że przyiemno będzie dobremu Królowi WCPana, mieć w teraźnieyszych okolicznościach te gwardyi swéy korpusy przy osobie swoiéy. Jen. Latour-Maubourg uwiadomionym iest o tém rozporządzeniu, i sprawi WCPanu wszelką ulgę, ażeby powrót te-

---

7) *Spodziewa się iazda Bawarsko-Austryacka, iż przy piérwszéy nadarzonéy sposobności, da woysku Francuzkiemu silne dowody bytu swoiego.*

8) *Porównać z tém wiadome doniesienia z 6go Listopada.*

9) *Iak owe pod* Wachau *i* Lipskiem.

10) *O ieńcach nic nie wiadomo.*

11) *Czemuż dział nie policzono? Nie brak nam żadnego.*

12) *Przesadzone te podania, będą zbite przez szczegółowe doniesienia.*

13) *I 10,000 ieńców.*

14) *Niestosónek między razmaitemi gatunkami broni uderza w oczy, i sam przez się zbiia to podanie.*

15) *Woysko pozostało d. 31. Paźdz. w* Hanau *i okolicy, a z tamtąd pociągnęło do* Frankfórtu, *nie do* Aschaffenburga.

16) *Nie utraciliśmy żadnéy chorągwi.*

17) *Obacz przypisek Nro 15.*

go woyska żadnym nie podlegał trudnościóm. Mam honor &c.

(Podpisano) Caulincourt,
Xiąże Wincencyi.

II. List Majora jeneralnego do Dowodzcy bataliionu Bawarskiego:
W Erfurcie 24. Października.

„Król, Pan WCPana, nie chcący znać, co Cesarz dla niego uczynił 18), wypowiedział woynę Francyi. W tym rzeczy stanie, woysko Bawarskie, będące ieszcze przy naszém, powinnoby bydź rozbroione i wzięte w niewolą; aleby to osłabiało ufność, którą Cesarz chce utrzymać w woyskach, pod rozkazami iego zostaiących. Wolą więc iego iest, ażebyś swóy bataliion zgromadził, kazał sobie dadź żywność na 4 dni z magazynu, i pociągnął z tąd przez Koburg do Bamberga, gdzie odbierzesz rozkaz od Ministra N. Króla Bawarskiego 19). Przeciwiłoby się uczuciom honoru i słuszności, gdybyś chciał podnieść oręż przeciw Francyi. Chce więc Cesarz, abyś z Officerami i żołnierzami swymi obowiązał się słowem honoru, iż przez rok służyć przeciw Francyi nie będziesz. 20)

Xżę Vice W. Hetman, Major Jeneralny:
(Podpisano) Alexander.

---

18) *Co Cesarz uczynił do Bawaryi, opłacił to Król i Naród poczciwie i wielkim kosztem.*

19) *Dawniéy iuż Król wydał był urządzenie, aby wszystkim w Kraiach iego będącym Woyskowym Francuzkim, Włoskim i Neapolitańskim, wydawano* Podróżne *do Francyi. Dozwolił im powrotu tam z bronią i rzeczami, i zakazał ludowi napastować onychże. Podobneż urządzenie wyszło względem zakładów.*

20) *Pułkownik* Rummel *nie mógł zezwolić na ten warónek, choćby mu go przed oddaleniem się podano. Wreszcie, od będących w Bawaryi Francuzów nie żądano podobnego zobowiązania się.*

Uwagi Gazety Monachiyskiéy.

Wiadomości zagraniczne.

Francya.

Monitor pod d. 15. Listopada zawiéra co następuie:

W Niedziele, dnia 14go b, m. przyymował Cesarz i Król Senat, siedząc na tronie otoczony Xiążętami WW. Dygnitarzami, Ministrami, WW. Urzędnikami, Kawalerami W. Orła legii honorowéy i Urzędnikami sprawuiącymi służbę. Senat wprowadzonym został na tę audyencyę przez W. Mistrza obrzędowego, a przedstawionym przez Xięcia Vice-W. Elektora. — Prezes Senatu, Hrabia Lacepede, przemówił następuiącemi słowy:

„N. Panie! Senat towarzyszył ciągle myślą W.C.Mości wśród pamiętnych wypadków téy wyprawy woiennéy. Wzdrygał ón się nad niebezpieczeństwami, w których się W. C. Mość znaydowałeś, — Naprożno wspieranemi były natężenia nieprzyiacioł Francyi przez oderwanie się iéy Sprzymierzeńców, przez bezprzykładne zdrady, przez nadzwyczayne zdarzenia przypadków przynoszących zgubę. W. C. Mość pokonałeś wszystko; biłeś się o pokóy. Przed ponowieniem kroków nieprzyiacielskich proponowałeś W. C. Mość zebranie się Kongressu, na który wszystkie Mocarstwa, nawet naymnieysze, wezwanemi bydź miały, aby załatwić spory i założyć fundament trwałego, dla wszystkich Narodów chwalebnego pokoiu. — Nieprzyiaciele Twoi N. Panie opierali się zgromadzeniu Kongressu. Na nich cała wina woyny spaśdź musi. — Znaiąc N. Panie, lepiéy aniżeli ktokolwiek bądź inny, potrzeby i uczucia Poddanych swoich, wiesz, że życzymy sobie pokoiu. Tymczasem stał ón się dla wszystkich Ludów stałego lądu bardziéy potrzebnym, iak nam; a ieżeli wbrew życzeniom i dobru 150 milliionów dusz, wzbraniaiący się wchodzić w układy nieprzyiaciele nasi zechcą nam przez narzucenie warónków przepisywać rodzay kapitulacyi, tedy uyrzą zniszczonemi zwodnicze swoie nadzieie. Francuzi okazuią przez swoią przychylność i przez swe ofiary, że żaden Naród nie znał lepiéy obowiązków, winnych Oyczyznie, honorowi i Monarsze swoiemu!“

Cesarz odpowiedział:

„Senatorowie! Pochwalam te uczucia, ktore mi wynurzacie. — Cała Europa ru-

szyła była znami w pole przed rokiem; teraz cała Europa przeciw nam ciągnie, gdyż Francya lub Angliia, opiniią świata kieruią. Musielibyśmy się zatém bez energii i potęgi Narodu wszystkiego obawiać. — Potomność powie, że gdy wielkie i krytyczne zaszły okoliczności, nie były przecież potężnieyszemi nad Francyę i nade mnie."

Prócz tego zawiera dawnieyszy Monitor co nastepuie :

Wyrok wydany dnia 21. Paźdz. przez Cesarzową Rejentkę stanowi: 1) W każdém warownem mteyscu 5téy woyskowéy dywizyi, ma bydź następuiąca liczba hufców mieyskich (Stadt-Cohorten) utworzona: w Hüningen pół hufca: w Befort cały; w Sztrazburgu 4ry hufce; w Landau cały hufiec; w Lauterburgu pół hufca. 2) Każdy takowy hufiec ma się składać z 1,000 głów, a 7miu kompanii. 3) Hufce te maią bydź we 24ry godzin po odebraniu ninieyszego wyroku utworzone, i natychmiast weyśdź powinny w czynność służbową, dla działania wspólnie z osadami twierdz. 4) Oprócz tego ma bydź utworzona w każdym z poniżey wymienionych Departamentow, iedna legiia gwardyi narodowéy, z 6ciu do 8miu hufców złożona; każdy zaś hufiec urządzony będzie na 4ry kompanie: to iest dwie grenadyerów i dwie strzelców, a każda kompaniia 150 głów ma wynosić. W Departamencie Wyższego-Renu legiia składać się będzie z 6ciu hufców; w Departamencie Niższego-Renu z tyluż: w Departamencie Vogesen z 8miu; w Departamencie Meurthe z tyluż; w Departamencie Mozeli z tyluż; w Departamencie Wyższéy-Marne z tyluż; w Departamencie Wyższéy-Saony z tyluż; wogóle z 52 hufców. 5) Urządzenie i Administracya dla tych hufców, znayduią się iuż obięte Wyrokiem z dnia 5go Kwietnia r. b. 6) Po odebraniu ninieyszego Wyroku ma się natychmiast rozpocząć tworzenie tych hufców, a każda kompaniia ma natychmiast dostawić połowę ludzi i bydź w gotowości udadź się wszędzie, gdzie tylko wskaże Naczelnik woyskowy. Druga połowa każdéy kompanii zostanie iako zaród w swym Departamencie, aby za pierwszém wezwaniem drugą połowę w służbie zastąpić mogła. 7) (Zwykłe przepisy ogłoszenia.)

Meteorologiczne Dostrzeżenia we Lwowie dnia 1. do 3. Grudnia 1813.

(Z tych każdego dnia podawanych dostrzeżeń, czyni się 1wsze o wschodzie słońca, 2gie o godz. 2giey po południu, a 3cie o godz. 10téy w nocy.)

Dzień	Barometr.	Termometr Reaumura.	Wilgociomierz.	Wysokość spadłego deszczu lub śniegu w przeciągu 24 godzin.	Wiatry.	Odmiany powietrza.
1	27, 11, 0.	— 0, 7.	95, 23.	— — —	Po Po. W. 2.	pochmurno.
	2, 11, 4	† 1, 4.	92, 66.		P Z. Z. 1.	pochmurno.
	28, 0, 8.	† 0, 3.	95, 23.		Z. 1.	pochmurno.
2	2, 1, 6.	† 0, 2.	97, 14.	— — —	W. 1.	chmury, mgła.
	2, 1, 10.	† 1, 2.	97, 33.		W. 1.	chmury, mgła.
	22, 1, 5.	† 1, 5.	97, 43.		Po. W. 1.	pochmurno.
3	28, 0, 5.	† 1, 9.	97, 62.	0″, 0‴, 1.′	Po. W. 1.	pochm. mgła.
	27, 11, 6.	† 4, 5.	95, 61.		Po. W. 1.	pochm. mgła.
	27, 11, 4.	† 6, 3.	96, 67.		Po. W. 1.	chmury.